СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY
РІК LVII. Ч. 156. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 8-го ЛИПНЯ 1949. — No. 156. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 8, 1949. VOL. LVII.
ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ВАНДЕНБЕРГ ПРО ЗНАЧЕННЯ АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ

МОЖЛИВІСТЬ РАТИФІКАЦІЇ ДОГОВОРУ ЩЕ ЦЬОГО ТИЖНЯ.

Вашингтон, 7. липня. — На вчорашній сесії Сенату продовжувано започатковані попереднього дня дебати в справі ратифікації Атлантійського пакту, під час яких гарячим оборонцем цього договору виступив сенатор Артур Г. Ванденберґ з Мішіґен. Забираючи голос як другий, після сенатора Конелі, сенатор Артур Ванденберґ твердив, що Атлантійський пакт є найбільшим знаряддям миру, бо він згори засуджує на загладу кожного потенційного агресора, що поважився б починати нову війну. Ванденберґ теж не залишив жадного сумніву, що цим потенційним агресором він вважає тільки світовий большевизм. Виступ цего визначного спеціяліста в закордонних справах в гарячій обороні і піддержці спільного оборонного договору країн на великому просторі Північного Атлантику, сенатори багато разів переривали оплесками. Після виступу Вандерберґа, сенатор Конелі висловив думку про можливість ратифікації договору ще в цьому тижні, вважаючи рівночасно, що в опозиції до нього не буде більше як 8 до 10 сенаторів. На підставі дотеперішніх виступів і арґументів з певністю можна б говорити тільки про 4 сенаторів, що будуть проти ратифікації. Сенатор Ванденберґ, виступаючи в обороні договору, не забрав виразного становища щодо американської мілітарної допомоги договірним країнам, яку передбачується на суму 1,130,000,000 долярів, вважаючи це „другою справою", хоч і зв'язаною з договором.

ЗАПОВІДАЮТЬ УХВАЛЕННЯ МЕШКАНЕВОГО ЗАКОНОПРОЄКТУ.

Вашингтон, 7. липня. — Сенатські і репрезентантські Комісії досягнули вчора порозуміння щодо узгіднення мешканевого законопроєкту, що з малими розбіжностями вже перейшов обі палати та який, як сподіваються, вже сьогодні буде ухвалений в своїй кінцевій формі і буде пересланий Президентові до підпису. Закон передбачує будову 810,000 низько-рентових житлових домів протягом шістьох років.

МАГАЗИНУЮТЬ ЗБІЖЖЯ НА КОРАБЛЯХ.

Вашингтон, 7. липня. — Уряд погодився вчора на використання 12 воєнно-постачальних кораблів за тимчасові шпіхлірі на збіжжя з цьогорічного врожаю, що досягнув майже свого рекорду. Морська Комісія і департамент хліборобства видали це рішення з метою експерименту цего нового пляну. На кораблях можна буде замагазинувати 3,200,000 бушлів збіжжя.

ТРИ РОКИ ТЮРМИ ЗА КРАДІЖКУ $883,660.

Ню Йорк, 7. липня. — Федеральний суд засудив вчора на кару трьох років тюрми Ричарда Гендерсона Крова за крадіж 883,660 долярів з Нейшинел Сити Банк, в якому він був заступником менаджера. Обвинувачений просив помилування, виявляючи жаль за свій вчинок та переконуючи суддю, що він не зможе віддати бракуючих ще 5,960 долярів, як сидітиме в тюрмі.

ЗАГРОЗА СТРАЙКУ В СТАЛЬНІЙ ІНДУСТРІЇ.

Питсбурґ, 7. липня. — Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен і Юнайтед Стіл Воркерс (СІО) вчора наділі перервали свої переговори в справі підвишки заробітної платні і юнія заповіла, що черговим кроком буде страйк, що мав би початися за десять днів. Корпорація домагалася, щоби контрактовий арбітрор вирішив, чи головне домагання юнії щодо пенсії є тепер на часі. Філіп Морей, президент СІО і юнії стальних робітників, назвав домагання Корпорації „невластивим", вже хочби тому, що місце арбітра опорожнене і він небачить багато можливостей на швидке договорення в справі нового арбітра. Корпорація тепер відкинула домагання „четвертої рунди" підвишки платні. Морей заповів, що юнійна екзекутивна рада і комітети заробітної платні та політики будуть скликані на нараду до Питсбурґу 13-го липня і вони вирішать „майбутній курс акції".

КРАЄВИЙ ВИХОВНИЙ СОЮЗ РІШИВ ВИКЛЮЧИТИ КОМУНІСТІВ ВІД НАВЧАННЯ.

Бостон, 7. липня. — 3,000 делегатів на річній конвенції Краєвого Виховного Союзу ентузіястично рішили вчора виключити учителів - членів комуністичної партії від навчання в американських школах. Вважається, що цим рішенням, винесеним тільки проти кількох опозиційних голосів, американські виховники зробили історичний крок. Виховний Союз об'єднує 425,000 членів та має ще около 800,000 зв'язаного з ним членства, і тим самим він є найсильнішою американською учительською організацією, рішення якої звичайно переводиться практично в життя. Рішення проти комуністів винесено на підставі звідомлення, що його приготовили 20 найвизначніших американських виховників включно з ген. Двайтом Д. Айзенгавером, президентом Колумбійського університету, та Джеймсом Брайянтом Конантом, президентом Гарвардського університету.

ПРОТИ УРЯДОВОЇ КОНТРОЛІ РИНКУ.

Вашингтон, 7. липня. З Білого Дому повідомлено, що в найблищий понеділок президент Труман перешле до Конґресу своє піврічне звідомлення в справі національного господарства. У зв'язку з цим з визначних господарських кол вже тепер заповідають гостру опозицію проти будь-якої урядової контролі на краєвому ринку. Дослідний і політичний відділ Комітету Господарського Розвитку заявив, що „теперішнє положення не дає підстави до будь-якої контрольної влади навіть на базі спостерігача" та що воно було б шкідливою інтервенцією в підприємну систему, „де вона діє найкраще".

ПРОДУКЦІЯ АТОМОВОЇ БОМБИ КРАЩА ЗА ВСІ ЧАСИ

Вашингтон, 7 липня. Бувший член Комісії Атомової Енергії, д-р Роберт Факс Бечер, заявив вчора, що теперішня продукція атомової бомби в Америці є найкраща за всі часи, стверджуючи рівночасно, що Америка теж під оглядом дальшого розвитку цеї зброї і озброєння є „далеко напереді". Д-р Бечер зізнавав в спільному Конгресовому Комітеті Атомової Енергії, виступаючи в обороні теперішнього голови Комісії Атомової Енергії, Дейвида, Е. Ліліенталя, проти якого ведеться слідство за „неімовірно хибне управління" цею важливою ділянкою американського зброєння. Свідок твердив, що рішення теперішньої Комісії в роках 1947 і 1948 призвели до далеко сильнішої програми в продукції атомових бомб, ніж це було до того часу. Дохоження в цій справі продовжуються.

ПАЛАТА УХВАЛИЛА ЗАКОНОПРОЄКТ В СПРАВІ ВІДШКОДОВАНЬ ВІД ЮГОСЛАВІЇ

Вашингтон, 7 липня. Палата репрезентантів ухвалила вчора та передала до Сенату законопроєкт в справі розподілу одержаних від Югославії $17,000,000 відшкодовання за американські домагання до тої країни, які повстали головно в наслідок післявоєнної націоналізації поодиноких господарських ділянок в Югославії. Закон передбачує створення окремої Комісії під наглядом державного департаменту і вона розгляне всі притенсії, як урядові так і приватні.

АЧЕСОН РАДИТЬ СОВЄТАМ СКАСУВАТИ ТОРГОВЕЛЬНІ ОБМЕЖЕННЯ ЗІ ЗАХОДОМ

Вашингтон, 7 липня. Державний секретар Дін Ачесон, коментуючи заяву Шверніка про совєтське бажання живіших торговельних стосунків зі Заходом, радив Совєтам виявити це на ділі та насамперед скасувати обмеження свого експорту до Америки та інших західних країн. Шверник, предсідник Верховної Ради СССР, висловив своє побажання при нагоді прийняття нового американського амбасадора, адмірала Алена Кірка, в Кремлі з кредиенційними листами. У відповідь на цю заяву, секретар стейту пригадав, що Совєти перші здержали експорт — манґану і опісля поставилися не тільки неґативно, але й виразно ворожо проти всіх американських пропозицій щодо поширення і оживлення торговельних стосунків, виявлених хочби в пляні Маршала.

ЛЕВ РЕЙНАРОВИЧ ВИГРАВ КОНКУРС

Оперовий співак, баритон Лев Рейнарович, що недавно приїхав до цеї країни з европейської скиталщини, виграв важливий радієвий конкурс, що відкриває йому дальші великі артистичні можливості. Як нас телефоном поінформував його американський менаджер, п. Рейнарович взяв участь в співочому радіо-конкурсі, що його передавано в місяцях травні і червні з театру Парамавнт в Ню Гейвен та до якого ставало 30 співаків. В дні 29-го червня п. Рейнарович виграв в цім конкурсі першу нагороду і це дало йому право до дальшого конкурсу, що його влаштовує в Ню Йорку Америкен Бродкестинг Компані в радіопрограмах „від побережжя до побережжя". На цій підставі п. Рейнарович вже виступив з концертом в нюйоркській радіовисильні WJZ цеї середи, 6-го липня, в год 8-мій ввечорі, а в неділю, 10 липня, він виступить в годині 7-мій ввечорі в нюйоркській радіо-телевізійній програмі на станції WABD. Під час виступу в середу радіо - заповідач представив п. Рейнаровича як українського скитальця, а цей з черги по-українськи висловив радість, що він вже на американській землі та подякував тим, що йому до цього допомогли.

СКЛАД НОВОГО ВИКОННОГО ОРГАНУ У. Н. РАДИ

На другій пленарній сесії УНРади, що відбулася в днях 23—27 червня в одному з міст Західної Европи, вибрано і затверджено новий Виконний Орган в такому складі: проф. Ісаак Мазепа (СУС) — голова і керівник ресорту закордонних справ; д-р Степан Витвицький (УНДО) — заступник голови; Анатоль Рябішенко (УРДП) — керівник ресорту внутрішніх справ; ген. Микола Капустянський (ОУН); Микола Лівицький (УНДС) — керівник ресорту преси та інформації; д-р Любомир Макарушка (УНДО) — керівник ресорту фінансів; Юрій Бойко (ОУН) — ресорт освіти; інж. Спиридон Довгаль (СУС) — ресорт господарства; Віктор Соловій (УНДС) — ресорт юстиції та Семен Підгайний (УРДП) — секретар.

СЕСІЯ У. Н. РАДИ ПІД ЗНАКОМ ДАЛЬШОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ

ЗБОРИ ВИСЛУХАЛИ ЗВІТІВ ТА ВИНЕСЛИ ЦІЛИЙ РЯД РІШЕНЬ І УХВАЛИЛИ ДЕКЛЯРАЦІЮ. — УСТАЛЕНО ОДИН СИНЬО - ЖОВТИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРАПОР.

В одному з міст Західної Европи відбулася в днях від 23-го до 27-го червня друга з черги пленарна сесія Української Національної Ради, що стояла під знаком дальшої внутрішньої консолідації українських сил, збільшеної допомоги визвольній боротьбі в Україні та скріплення визвольної акції на міжнародньому терені.

Сесію відкрив голова УНРади, проф. Борис Іваницький, відчитуючи декрет про створення Ради та передаючи слово президентові А. Лівицькому, що привітав приявних з відкриттям другої сесії „нашого вільного всеукраїнського парляменту" та висловлюючи думку, що „політичні угрупування не помилились, коли в минулому році, за згодою Уряду Української Народної Республіки, подбали за створення нашого парляментарного тіла і про зміцнення нашого Державного Центру". Стверджуючи цілий ряд досягнень УНРади як у внутрішній так і зовнішній ділянках її праці, він заявив, що „перед тими досягненнями УНРади, яка об'єднала всі наші землі і всі відтінки нашої політичної думки, блідпнуть ті дрібні розходження, які часом спостерігаємо і в нашій пресі і в наших громадських організаціях. Без полеміки і певної опозиції нема живого життя і тільки в полеміці, тільки в ідейних шуканнях можна віднайти ту Правду, про яку мріє поневолений, але непокорений український нарід"...

Після церковної відправи та формального заприсяження нових членів УНРади, почалася ділова сесія, що її започаткував своїм звітом голова Ради, проф. Б. Іваницький. Він вияснив, що УНРада є законодатним органом Українського Державного Центру та діє через свій пленум, що повинен відбувати сесії раз на рік, а дальше через свою, зложену з 6 осіб президію, що з деякими обмеженнями виконує функції пленуму між сесіями.

Звіт з діяльности Виконного Органу УНРади здавав його голова, проф. Ісаак Мазепа, переповідаючи конкретні факти та характеризуючи всю роботу Виконного Органу на внутрішній та закордонній політичних ділянках. Опісля слідували звіти керівників поодиноких ресортів Виконного Органу: д-р Макарушка дав перегляд фінансових справ, інж. С. Довгань говорив про пресову та інформаційну ділянки, як теж відчитано звіт керівника ресорту культури і освіти, д-ра М. Шлемкевича.

Оживлену дискусію над звітами започаткував провідник опозиції, п. Вовчук, від Організації Українських Націоналістів-Революціонерів. В дальшій дискусії забирали голос та висловлювали свої критичні завваги, головно щодо праці Виконного Органу, представники інших партій, між ними: Дивнич від УРДП, Д. Андрієвський від ОУН, Ю. Павликовський від УНДО, Підгайний від УРДП, О. Бойдуник від ОУН, проф. Б. Андрієвський від УОНР, д-р Феденко від соціялістів, доц. Бойко, д-р С. Витвицький та інші. На пропозицію Підгайного (УРДП) звіти прийнято до відома. Проти цего голосувала опозиція, бажаючи висловити недовір'я Виконному Органові.

Після довшого докладу голови фінансово - господарської Комісії, Ю. Павликовського, прийнято одноголосно бюджет

(Докінчення на стор. 4-тій).

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ПРОТИ СОВЄТСЬКИХ ДОМАГАНЬ ДО АВСТРІЇ.

Лондон, 7 липня. — На вчорашній сесії заступників міністрів закордонних справ чотирьох великодержав в справі підготовки мирового договору з Австрією, західні представники виступили проти завеликих совєтських претенсій до австрійської нафти і дунайських кораблів, що їх Совєти оцінюють як свою „воєнну добичу".

БРИТАНІЯ ЗДЕРЖАЛА ЗАКУПИ В З.Д.А. І КАНАДІ

КРИПС ЗАПОВІДАЄ ЗАХОДИ ДЛЯ ПРИВЕРНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ РІВНОВАГИ В КРАЇНІ.

Лондон, 7. липня. — Британський канцлер скарбниці, сер Стаффорд Крипс, повідомив вчора в парляменті, що уряд Великої Британії рішив припинити щонайменше до половини вересня всі нові закупи в Злучених Державах і в Канаді, змагаючи в той спосіб схоронити свої захитані резерви золота і долярів. Відповідне рішення в цій справі винесено і реалізується вже від минулого місяця. Вияснюючи точний стан золотих і долярових резервів країни, канцлер скарбниці заявив, що Британія не хоче допустити до девалюації стерлінґа і тому поробила ці радикальні заходи, що означають евентуально нову раціоналізацію в країні та безсумнівне зниження життєвої стопи, не зважаючи на рівночасні заходи для максимального збільшення продукції в країні. Ціла справа буде предметом дальших дебат в парляменті, як і нарад британських економістів з американським секретарем скарбу, Мр. Снайдером, що тепер відбуває подібні наради в Парижі і опісля приїде до Лондону.

В урядових колах у Вашинґтоні поставилися зі симпатіями та з вирозумінням до цих драстичних британських заходів для ратунку і здобуття рівноваги в господарстві. Секретар стейту, Дін Ачесон, заявив, що це положення вважається за переходове та висловив своє переконання, що Британія зможе перемогти кризу. Рівночасно в американських колах обмірковується проблему приспішення закупів в Британії стратегічних матеріялів, що їх будеться магазинувати, щоби в той спосіб збільшити та приспішити приплив доляра до британського скарбу. На американському ринку помітна тільки лагідна реакція на останні драстичні заходи Британії. Натомість більше занепокоєння спостерігається в Европі, бо зі становищем і подіями в Британії зв'язується теж цілий ряд необхідних змін і перестанов в цілому европейському фінансовому положенні.

ПОЛЬЩА ПЕРЕРВАЛА ТОРГОВЕЛЬНІ ВЗАЄМИНИ З ЮГОСЛАВІЄЮ.

Варшава, 7 липня. — Польща перервала всі свої торговельні доставки до Югославії, прилучаючись тим самим до совєтсько - комінформівського бльоку в його господарських санкціях проти збунтованого Тіта. Офіціяльне польське вияснення того кроку подасться як реакцію на невиконання своїх торговельних зобов'язань Югославією. Польський уряд рівночасно повідомив про дальшу розбудову й поширення своїх торговельних стосунків зі Совєтами, Чехословаччиною і Фінляндією. В західних колах вважається, що до розриву торговельних взаємин між Польщею і Югославією дійшло на виразне домагання Москви та що польський уряд до останньої можливої хвилини отягався від виконання цего домагання, з огляду на неминучі власні втрати з цего приводу. Це теж вказує, що Москва рішена вести боротьбу проти Тіта без огляду на інтереси своїх інших сателітів.

ІТАЛІЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ЮГОСЛАВСЬКОЇ АКЦІЇ В ТРІЄСТІ.

Рим, 7 липня. — Минулого тижня югославський уряд повідомив про включення відданої під її адміністрацію зони Трієсту в загальну югославську господарську систему, що практично означає повну анексію цеї території. У висліді, італійський уряд звернувся вчора до урядів Злучених Держав, Британії і Франції, гостро протестуючи проти цеї югославської акції та домагаючись інтервенції. Рівночасно заповіджено дальшу італійську акцію в цій справі в Раді Безпеки Об'єднаних Націй, вважаючи вчинок Югославії порушенням договірних зобов'язань. В поінформованих колах вважають, що італійська акція ведеться в тісному порозумінні зі західніми великодержавами.

ГОСПОДАРСЬКА КРИЗА ТА ХАОС В РУМУНІЇ.

Белград, Югославія, 7 липня. — Місцева преса подає переконливі інформації про безвиглядну кризу і хаос в румунському господарстві, причиною яких є з одного боку безжалісна совєтська експлуатація і грабіжництво, а з другого боку внутрішні неспокої в країні, поширені саботажі, що нищать цілі магазини готових товарів як і засоби їх продукції. У висліді того всього в країні панує страшна нужда, безробіття і повна безнадійність.

ГРЕЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ УХВАЛИВ ДОВІР'Я НОВОМУ УРЯДОВІ.

Атени, 7 липня.— Грецький парлямент ухвалив вчора більшістю голосів довір'я новому коаліційному урядові, на чолі з премієром Олександром Діомедесом. Після довгих дебат, 199 послів на всіх 273 голосували в користь уряду. Проти урядової популістично-лібералької коаліції голосували головно соціяльні демократи і національні лібералі.

НІМЦІ РЕОРГАНІЗУЮТЬ ПРОМИСЛОВІСТЬ.

Франкфурт, 7 липня. — Американські і британські військові управління Німеччини повідомили, що вони доручили самим німецьким спеціялістам приготовити пляни реорганізації вуглевої промисловости в обох зонах. Реорганізація має йти по лінії закону про декартелізації.

НОВІ ЗАХОДИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ УРЯДУ В БЕЛЬГІЇ.

Брюсель, 7 липня. — Принц реґент Карло доручив вчора лідерові католицької християнсько - соціялістичної партії, Жанові Франсові ван Кувелерт, створити новий уряд країни, після того, як відомий політичний діяч ван Зелянд не мав під цим оглядом успіху і зложив свій мандат. Новопризначений премієр негайно почав переговори з представниками поодиноких партій.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЩОБ ЗАІСНУВАЛА ВОЛЯ В СВІТІ

Святкування „Дня Незалежности" є в цій країні для багатьох головно днем відпочинку, доброю нагодою для розривки. Але хто читає американську пресу і мав цікавість переглянути вісті з цілої країни про те, де і як святкували „День Незалежности", міг завважити, що всюди були теж і такі, що не зважали на спеку і парадували з прапорами та прислухувались під гарячим сонцем патріотичним промовам про ідеали та посвяту тих, що здобули цій країні незалежність. У тих промовах, як можна було сподіватись, порушено головно сучасне положення Злучених Держав та цю небезпеку, яка грозить незалежности та демократичному ладові країни. При цьому не поминено теж і „новітніх" американців, що зраджують Америку та її ідеали та служать її ворогам, себто захвалюють большевизм та обороняють московський тоталітаризм й імперіялізм. Та ми звернемо увагу тільки на те, що сказали у своїх святочних промовах такі два визначні американці, як ген. Волтер Бедел Смит, бувший американський амбасадор до Совєтів, та Луїс А. Джансон, секретар оборони.

Ген. Смит заявив, що боротьба з большевизмом та Совєтами потриває довго. В Европі, казав він, хвилево стримано совєтську агресію та комуністичну експансію. Це не сталося завдяки американським демократичним ідеалам, що кращі від большевицько-російських, але тому, що по боці Америки була сила і рішучість стримати дальший большевицький похід. Як цього не буде теж і в будуччині, самі американські ідеали, хоч які вони благородні, не переможуть. Комуністи, казав ген. Смит, використали знаменито американську слабість і в часі миру загарбали більше ніж на полі битви. Це не повинно більше повторитись, а щоб так було, треба бути готовим до оборони вже тоді, коли ще ворог не напав на Америку.

Секретар оборони Джансон говорив про спільників Америки, звязаних Північно-Атлантійським Пактом, підкресляючи, що тепер так є, що напад на одного з них є нападом на усіх. Та Джансон пішов ще далі й згадав про допомогу усім, що є в неволі. Про це він висловився в такий спосіб: „В основному, чоловіки і жінки в оковах мусять самі себе визволити. Але ми можемо зробити щось більше, ніж сидіти з боку і приглядатись". Уже сам дух Деклярації Незалежности вимагає від нас „допомагати вдержати свободу в світі" і це є „у своїй есенції властивим серцем людської філософії, на якій побудований наш лад". Американці, казав він далі, є тої віри, що яка б не існувала у світі людська влада, вона мусить визнавати, що є такі людські права, надані Богом людині, яких ніхто їй відняти не може.

Думаємо, що секретар Джансон схарактеризував дуже добре духа Деклярації Незалежности та Конституції Злучених Держав. Він добре підкреслив, що цей дух не дозволяє американцям сидіти на плоті й приглядатись, як люди борються за волю. Цей дух обіймає теж не якихсь вибранців, але усіх людей в усіх країнах світу.

Як бачимо, є американці, що добре памятають ідеали своїх Батьків та добре розуміють своє призначення: дбати за волю у цій країні й в цілому світі. Якби таких людей тут не було, Европа була б уже давно в руках тиранів і диктаторів. А як вони ще є, то є теж надія, що вкінці воля переможе як в Европі, так і в цілому світі.

ПІДНОСИТИ ЖИТТЄВУ СТОПУ

Сьогодні змагається „капіталістична" Америка з „соціялістичним" Совєтським Союзом на різних ділянках людського життя. Поминаємо це, що ні Америка не є такою „капіталістичною", як її змальовує большевицька пропаганда, ні Совєти не є „соціялістичною" країною. Тут йдеться просто про це, хто з них вміє краще розвязувати людські проблеми і давати змогу людині на цій землі ще найкраще й найсвобідніше жити. В боротьбі з комуністичною пропагандою і Совєтами треба Америці далі доказувати фактами, що „к а п і т а л і с т и ч н а" Америка краще від Совєтів розвязує економічні проблеми, дає своїм громадянам щораз кращі можливости й піднімає їхню життєву стопу щораз вище.

На цю тему заговорив відомий американський промисловець, Ерик Джансон, що то свого часу їздив до СССР та навіть написав книжку про свої помічення, в якій, мимоходом кажучи, згадує і за долю з українців, що їх зустрів на Сибірі.

Писати чи говорити про піднесення життєвої стопи в такому часі як тепер, може видаватись декому дивним, бо ж кожного дня читаємо про збільшення безробіття. Та для таких як Джансон, що є президентом А м е р и к а н с ь к о г о Фільмового Союзу, це не є перешкодою, хоч бувало, що й фільмова промисловість переходить „кризу", як й інші промисловости. Ці „кризи" є для Джансона як і багатьох інших промисловців та економічних знавців нічим іншим, а тільки переходом з „воєнної" господарки на „мирну". В часі війни промисловці звикли до грубих зисків. Купці журилися тільки тим, як дістати товар, а не тим, як його збути, хочби він був і найгіршого сорту. Усе те тепер змінилось. Настала вільна конкуренція і треба продукувати щораз кращі й дешевші товари та вдоволятись меншими зисками. Отсе є здебільша причини „кризи" і безробіття. До того кілька мільйонів безробітних вважається в Америці в мирних часах „нормальним" явищем.

Джансон є тої думки, що коли б використати досвід останніх 10 років та ці винаходи, які ще не здійснені, то можна сміло думати про новий добробут в Америці та про піднесення життєвої стопи. Одначе „капіталіст" Джансон є проти цього, щоб у змаганнях до добробуту та піднесення життєвої стопи покладатися на уряд, на центральну владу в Вашингтоні, як це зачинає входити в звичай. Він каже, що навіть усі вимоги модерного соціяльного забезпечення можна здійснити, не втягаючи в цю справу уряд, а шляхом тісного порозуміння між зорганізованим робітництвом і представниками промислу чи варстатів праці взагалі.

Демократичні традиції Америки, каже Джансон, є проти цього, щоби збільшати владу центральних установ у Вашингтоні. Як буде дуже велика і сильна влада в Вашингтоні, тоді слабими і малими будуть робітничі юнії, слабими будуть цивільні й бизнесові організації, церковні установи, школи і т. п. Словом малим і слабим буде — нарід. Зате де є влада, каже Джансон, малою, там великим є нарід.

З цього ясно виходить, що Джансон є за тісне порозуміння і співпрацю між робітничими юніями і представниками варстатів праці, вважаючи це передумовою дальшого економічного поступу в Америці. Він переконаний, що коли таке порозуміння і така співпраця заіснують, тоді не треба буде лякатись ніяких економічних криз в Америці, а життєва стопа кожного американця буде далі підніматись вгору, як і повинно бути.

До цього додамо, що страх перед накопичуванням влади в центрі країни є в крові старих американців. Той страх ще побільшили події в Европі, де централізації довели до такої політичної й економічної неволі, якої страшним прикладом є СССР.

„Аще забуду Тебе, Україно, болізнь моя"...

(З приводу II. сесії Української Національної Ради).

23-27 червня відбула свою чергову II. сесію Українська Національна Рада — наш парлямент на чужині. Загально відома річ, що на еміґрації тяжко добитися національної єдности. Правило еміґраційного життя — це диференціяція розпорошення. Тому часто буває, що організації, створені з великими надіями, дуже скоро занепадають, бо не мають внутрішньої єдности. Окрім того, на розвиток політичних організацій на еміґрації нераз впливають ворожі сили через своїх агентів, що золотом і провокаційною д е м а г о г і єю вміють розвалити навіть дуже міцні групи та їх об'єднання.

Таку долю — розпад і руїну пророкували деякі наші „патріоти" також Українській Національній Раді: мовляв, партії „перегризуться", розсваряться і розбредуться, хто куди попав, а віз української державности лишиться там, де й був, без руху і без надії.

Але ці пророкування не справдилися. Сталося чудо і Українська Національна Рада за рік своєї праці не тільки не ослабила своєї енергії та організації, а ще підсилила, збільшила темпо і розгін. Українська Національна Рада здобуває що далі більший авторитет серед широких мас українського громадянства та увагу чужого світу.

В чім таємниця цього морально-політичного успіху У. Н. Ради? Для цього склалося багато причин, а головні між ними ось які:

1. УНРада, як орган політики, щасливо вибрала форму організації й вона спирається на **політичні партії**. В нашому суспільстві поширене нерозуміння ролі політичних партій у сучасних державах. Партія — це товариство людей, що добровільно прийняли одну програму (плян) громадської праці. Тому то політичним партіям легше порозумітися між собою, ніж окремим неорганізованим особам. І коли центральний комітет партії прийняв постанову, то це значить, що за ним стоять і інші члени партії. Це дає змогу партіям доцільно і швидко діяти. Національна Рада, як витвір політичних партій може свою працю присвятити політичним проблемам. Коли б до УНРади вступили різні неполітичні організації — церковні, професійні, станові, то це не було б нашій національній політиці на користь, бо Рада була б наповнена людьми не-політичними, невипробуваними і мало організованими.

Політичні центри тих народів, що включили до свого складу неполітичні організації, мають зайвий клопіт з людьми, що не звикли до політичного думання. Тому то у них розколи: у латвійців, естонців, білорусинів й інших. Натомість Українська Національна Рада стоїть мішно єдністю партій, що до неї належать.

2. Члени УНРади розуміють історичну вагу тієї праці, до якої вони взялися. Адже ж вони істину — „пора ця велика єсть"! Тому ці люди, що стали до роботи в нашому політичному центрі, не борються між собою за „владу" і за впливи: вони ведуть благородне суперництво в праці на користь нашого поневоленого народу. І в самій Раді кожна з партій має рівне число членів.

Кожний член УНРади міг би знайти собі десь за океаном вигідніші і безпечніші умовини життя ніж на европейських руїнах. Але ці люди рішили нести свій тягар далі, бо знають, що коли б вони покинули свою політичну діяльність, то ніхто інший за них тієї праці не зробить. Українська справа була б тоді річчю „без господаря".

До праці в УНРаді приступили люди з великим політичним досвідом. Тут бачимо Іс. Мазепу, премієра Української Народньої Республіки 1919-20 рр., Степана Витвицького, міністра ЗУНР в рр. 1919-20, Степана Барана, Юліяна Павликовського, Любомира Макарушку і ін. — все люди, що були провідниками партій, членами парляментів. Коло УНРади гуртуються люди молодшого покоління, що хочуть іти в традиціях української державности. Це — факт великої ваги. Тільки передача політичних ідей і досвіду з роду в рід забезпечує історичну пам'ять кожного народа.

Двері УНРади — як заявлено в її відозві, — відчинені для кожної політичної групи, що визнає право нашого народу вільним голосуванням рішати про державний лад України. Це повинні б зрозуміти й ті, кому не подобається назва У. Н. Республіки, тобто української держави, що реально існували в рр. 1917-1920 і за яку наш народ у боротьбі пролив кров своїх найкращих синів.

УНРада на другій сесії показала свою міцність і непохитність. Хоч була спроба опозиційної групи ОУН (Р) перебудувати статут УНРади так, щоб кожного півроку відбувалися вибори до УНРади по всіх осередках української еміґрації, однак УНРада на ці пропозиції не погодилась. Стан „хронічної виборчої гарячки" (вираз д-ра С. Витвицького), в який вступила б українська еміґрація, прийнявши внесок групи ОУН (Р), нічим не поміг би українській справі, тільки в ніс би роз'ятрення в ряди українського громадянства.

Апарат УНРади та її Виконного Органу працює щиро, з великою жертвенністю. Це одна з причин, що УНРада міцніє і творить підстави для визволення України. Високий рівень дискусій на сесії УНРади показує, що українське політично організоване громадянство значно **виросло, дозріло** до виконання великих завдань, які стоять перед нами. Треба підчеркнути той факт, що й члени опозиційної фракції (ОУНР) голосували за бюджетом, та що в своїх промовах бажали успіху новосформованому Виконному Органові на чолі з проф. І. Мазепою.

Само собою, УНРада та ВО могли б значно більше зробити для української справи, коли б мали на це більші фінансові засоби. УНРада стоїть на засаді: **діяти власними силами українського народу.** Було б соромом для нашої еміґрації шукати помочі у чужих. До того досить українців на чужині, що можуть піддержати свій національний осередок морально і матеріяльно. Через недостачу матеріяльних засобів УНРади не могла, напр. розвинути належно свою інформацію в чужих мовах. А це справа невідкладна. Коли ми не будемо інформувати чужинців про Україну, то це зроблять наші противники **на свій лад**.

З II. сесії УНРада виходить з більшою вірою і певністю щодо успіху поставлених завдань. УНРада ухвалила, що надалі, коли б обставини не дозволили зійтися членам Ради на чергову сесію, права У. Н. Ради буде виконувати президія, що складається з представників усіх партій. Ця постанова гарантує УНРаду від несподіванок. Наш національний центр хоче стабілізації відносин в українському суспільстві та безперервности його праці. Від активности нашого патріотичного громадянства буде залежати, щоб У. Н. Рада здійснила свої завдання і пляни для добра нашого поневоленого народу.

Року 1668, в добі Руїни, писав український патріот Теофіль Бобрович у відозві до українського народу. Закликаючи до боротьби проти Москви:

„Якщо забуду Тебе, Україно, болізнь моя, то нехай прилипне язик мій до гортані моєї"...

Найстрашніша н е б е з п е к а для еміґрації — забуття Батьківщини. Не даймо нашим людям збайдужніти на чужині! УНРада має бути огневим дороговказом для українців, що бороться в Україні і працюють на чужині для визволення Рідного Краю.

К. С.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ"

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

66)

— Подумаєш, паразит такий сякий, сам за течку скоріше вхопився, а нас агітувати прийшов — комбінат будувати — хе-хе-хе, ми, хевра, йому набудуємо, — чекай!

— Треба, брат, більше натискати на те, ніж на це! — І той, що говорив, показав спочатку на м'язи рук, а потім на горло.

— Підемо, Кацо, в тундру шукати гусячих яєць; кажуть, можна набрати їх тисячі, а молодих гусенят безкрилих руками ловлять... В озерах риби — немає спасіння, гакалами витягають на берег — з пуд штука, ось, лафа, Кацо!

— Жиде, давай спікіруємо на лавку, може чогось смачненького похаваємо...

— Мікінтом, підемо швидше на берег, там наша братва мерців за ноги із цвинтаря витягує — коштовностей шукають. Пам'ятники та хрести вже давно порозбивали. Тут кожного не в могилах, а під шарами торфу, тому що вічна мерзлота, — ось, наші і понепокоїли всіх покійників.

Потім мені довелося побувати на цьому колишньому кладовищі. Справді, хрести, пам'ятники, грати — все було поламане, побите і зневажене... Горбки торфові, під якими лежали рештки похованих, були всі розбиті, кістки розкидані навколо і загиджені людськими екскрементами. І це безчинство та кощунства ніхто не тільки не перепиняв, але різні „виховники", безбожники з КВЧ та УРЧ їх навіть заохочували. Цьому не доводилось дивуватися, бо такі ж спустошення і зневажання церков та цвинтарів відбувалися у всьому Совєтському Союзі.

Не можу не пригадати одного випадку, як на Кубані в 1932 році з однієї станиці, після закриття й розгрому в ній безбожниками храму, до районового центру їхало три арби, навантажені церковним устаткуванням: образами, хоругвами, хрестами. На передній підводі, яка везла поламаний іконостас, вкритий полотнами хоругов, сидів колхозний підросток, років з 13, і під скрипіння воза насвистував якусь модну совєтську пісеньку.

Я знав, звідки і куди їдуть підводи, і що вони везуть, але мені хотілося знати, як реагуватиме на моє питання цей хлопчина. П о р і в н я в ш и с я з ним, я запитав у нього:

— Що це ви везете на підводах?

— До районового архіву Ісуса Христа веземо здавати! — сміючись, відповів він мені і хльоснув батогом полотнище хоругви.

Його відповідь мене вразила. Я ніколи не міг припускати, що хлопчина з глухої кубанської станиці, з такою окресленою принциповою ясністю може сформувати ставлення большевиків до релігії та до всієї християнської культури.

І він не тільки віз „Ісуса Христа" до районового архіву здавати, але й продовжував, сміючись, хльоскати Його своїм батогом. Він виконував „соціяльне замовлення" Кремля! І виконував так, як та бабуся, яка принесла в'язку дров, щоб спалити Яна Гуса. Але ні на Кубані — цьому хлопчакові, ані в Дудинці — цій орді громил, що руйнували і зневажали храми, цвинтарі і все святе в душі людській, не можна було прикласти слів Гуса: „О, свята простота!". Це зовсім інше явище — безтежне і загрозливе, з якого лунають ці зловісні крики:

— Стережись, Европо, — тобі кінець!

„ДВАДЦЯТЬ СІМ І ШІСТЬ НУЛІВ"

Його судили за якусь залізничну катастрофу, за яку він не був винен, дали десять років і привезли в Заполяр'я. Тут йому доручили керувати роботою колодотягу — величезного транспортеру, влаштованого на стометровій естокаді, що спускалася в річку. Шпильковий ліс різних розмірів плитами сплавляли з верховин і доплив Єнисею до Дудинки, потім „кварталами" підганяли водою до колодотягу і тут по одній колоді спрямовували на стрічку, яка підхоплювала його з н и з у кількома парами особливих зубів і тягла естокадою вгору. Обабіч колодотягу були прокладені довгі схили, якими скочувались колоди і стандартно вкладалися в стоси. Двісті тисяч кубометрів будівельного лісу треба було „випомпувати" з річки до початку морозів, інакше він умерзне в лід і весною поплине в Карське море.

Полярний день, що тягнеться тут біля 100 діб, наближався до свого „полудня", сонце одноманітно крутилось над головою, неозора тундра одягалася в строкаті літні одяги, перелітні птахи поспішали з своїми виводками, а люди квапилися з сезоновими роботами.

Не було ні присмерку, ні місяця, ні зірок, працювали за змінами, спали за годинником. Бригади таборян із баграми, ломами і спеціяльними дротяними кільцями, одягнені в накомарники, розсипались по колодотягу і на протязі десяти годин провадили страшну, напружену „боротьбу" за виконання пляну.

Колодотяг швидко обростав схилами і стосами, і згори здавався якимось грізним крилатим потворищем, яке повзло з річки на берег. Воно безнастанно гуркотіло, гриміло, тріщало. І тільки в годині перерви електромотор зупинявся і потвора стихала. Часом колоди зісковзувалися зі схилів і в безладі, з тріском і гуркотом падали вниз на землю. Тоді на них налітали люди і люто, за командою, кричали:

— Раз-два, взяли! І-і-і-ще взяли! Раз-два двинули! Колоду кинули!

І колоди слухняно знову лягали на схили, здригались, рипіли і далі з гуркотом бігли до стосів.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ДЕКЛЯРАЦІЯ У. Н. РАДИ

ГРОМАДЯНИ УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ! УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ ВСЬОГО СВІТУ!

Минув рік, як повстала на чужині Українська Національна Рада — політичне представництво Українського Народу. Політичні чинники, створивши УНРаду в рамах державного центру Української Народньої Республіки, виконали волю українського громадянства, яке хотіло мати єдиний фронт національних сил. Таке бажання виявилося особливо ясно в загальному визнанні УНРади українським суспільством по цілому світі. Так після довгих літ політичного розбиття почалося оздоровлення в нашому суспільстві: українство на еміграції упорядковується навколо свого національного центру.

УНРада має бути осередком всіх творчих сил нашого народу. Двері УНРади відчинені для всіх, що провадять боротьбу за суверенне право нашого народу встановити для себе лад на своїй землі в незалежній державі. Сьогодні не пора вести спори і боротьбу за форму державного ладу в майбутній вільній Україні. Це питання має вирішити вільним голосуванням сам український народ.

УНРада розпочала свою роботу в найтяжчих умовах, що їх відчуває на собі кожний українець по цей і по той бік кордону України. Поневолені на Рідній Землі чи розсіяні по чужині українці переходять один із найтрудніших етапів своєї історичної долі.

Перебуваючи на вигнанні, УНРада стоїть лицем до Рідного Краю і пильно стежить за подіями в Україні. Там за минулий рік ще більше зміцнився тиск тотальної диктатури. Ще більше визискується Україну і її населення. Ще більше посилено колоніяльно-експлоататорський курс економічної політики Москви на Україні. Нашу промисловість разом із сільським господарством перетворено на постачальника сировини для московських індустріяльних центрів і для підготови російської комуністичної агресії. Наших селян, робітників і інтелігентів далі експлуатується, як безправних рабів. Комуністична Москва зробила нові заходи для ліквідації української самостійної культури: все більше наголошується, що Україна — це тільки гілка Росії, та відповідно до цього посилюється русифікація України.

Український народ, що мав у II-гій світовій війні новий кривавий досвід, не припиняє свого спротиву системі поневолення і терору. Він розгортає свою боротьбу у всіх можливих формах.

В таких обставинах коло півтора мільйона українців, що опинилися в різних країнах світу поза межами Рідного Краю, але на волі, мають почесний і святий обов'язок об'єднати всі сили для допомоги своїм братам в їх боротьбі за Україну, за незалежну соборну державу, за своє життя.

Впродовж минулого року скріпився світовий фронт, що ставить чоло російсько-большевицькому імперіялізмові. Створено військовий союз західньо-европейських держав, проголошено Атлантійський Пакт, що буде рішальним чинником в обороні проти червоної Москви, яка вже віддавна готується до нападу. Серед тих обставин боротьба України проти спільного ворога набуває ще більшої міжнародньої ваги, а її національно державне діло здобуває більше зрозуміння і признання серед міжнародніх чинників.

Виконний Орган УНРади нав'язав дружні та ділові зносини з політичними центрами народів Східньої і Середньої Европи, які по II-гій світовій війні опинились за залізною заслоною. Визвольна справа цих народів, що донедавна були незалежні, тісно зв'язана із справою України. Українські чинники тримають зв'язок також з речниками народів, включених в СССР, що, як і ми, змагаються за своє визволення.

В своїй боротьбі Україна потребує союзників. Нині, коли всі народи, загрожені російсько-большевицьким імперіялізмом, шукають союзників дуже важно, щоб на міжнародньому форумі Україна була належно представлена. Інакше не один союз може бути заключений коштом українського народу. Лише об'єднаними зусиллями всіх українців навколо УНРади пощастить уневажнити заходи ворогів української державности, які часом єднаються під гаслами свободи, маючи на меті наше поневолення. УНРада рішуче виступає проти приналежности України до будьяких міждержавних з'єднань, союзів і бльоків, під маскою яких виступає російський імперіялізм.

Слідкуючи за розвитком міжнародніх політичних подій, УНРада стверджує поважний поступ в справі об'єднання Европи. На сьогодні вже існує Рада Европи, складена з представників урядів, засновано Европейський Парлямент. В тому процесі консолідації Европи дуже важливу ролю відграє Европейський Рух, в якому беруть участь також представники народів Східньої та Середньої Европи. УНРада дбає про те, щоб до Руху ввійшла, як рівноправний член, і Україна.

У внутрішньому житті української еміграції УНРада старалась нормувати відносини та скерувати її дію в напрямі визвольно - державної справи. Серед української еміграції шукала УНРада моральної й матеріяльної бази для своєї діяльности. Треба відзначити жертвенність нашої еміграції, зокрема — наших заокеанських братів, завдяки якій УНРада могла провадити свою працю. Шануючи автономність громадських установ, УНРада шукала співпраці з ними, і ту співпрацю знаходила.

Через труднощі, зумовлені відірваністю від Рідного Краю, в житті української еміграції виникали іноді прикрі явища. Невідповідні методи політичної і громадської боротьби сіяли ворожнечу і доводили часом до розбрату по лінії політичній, релігійній і регіональній. Це розбиття йде тільки на користь ворогам українського народу. Тому треба негайно там, де дійшло до розламу між українцями, зробити все можливе, щоб відновити єдність, подбати про усунення шкідливих наслідків розколу у внутрішньому житті.

Не даймо ворожим силам звести нас на манівці! Наперекір ворогам наше організоване життя на чужині має розвиватися в дусі громадського миру, взаємної пошани і довір'я між українськими людьми. Наші громадські організації повинні заступати втрачену Батьківщину для всіх українських емігрантів незалежно від стану, віри, освіти, політичної й територіяльної приналежности. Не залишімо в самотності і без людської уваги ніодного українця в чужому світі!

Для успіху нашої визвольної боротьби потрібна насамперед моральна сила народу. УНРада вітає українські Церкви і все духовенство в їх праці для морального виховання народу і для зміцнення між нами християнського миру. УНРада просить Божої ласки для нашого народу на Рідній Землі, для братів і сестер, що мучаться і гинуть в темницях та на далеких засланнях і для всіх наших скитальців, розсіяних по різних країнах світу.

УНРада чуйно прислухається до бажань і настроїв серед українських мас на Рідній Землі щодо способу упорядкування політичного, суспільного і господарського життя в визволеній Україні. На підставі досвіду минулого і вимог сучасного та майбутнього, вона встановляє напрямні й розробляє пляни своєї праці. В цьому УНРаді дають велику підтримку культурно-творчі сили, які працюють також і на еміграції в найтрудніших обставинах.

Пильно слідкуючи за життям України, УНРада стверджує, що спротив українського народу большевицько-російському імперіялізмові має політично-визначені і військово-організовані форми. Своєю акцією Українська Повстанська Армія стоїть у першій лінії світового протибольшевицького фронту. Разом з нею боряться революціонери-підпільники та одремі групи, готуючись до рішального моменту.

УНРада клонить голову перед борцями, що вносять великий вклад у визвольну боротьбу українського народу. Сили нашого народу на Рідній Землі, здібні до спротиву ворогові — це головні наші сили. Їх треба зберегти до слушного часу, не даючись на провокацію ворога, який не минає жадної нагоди обезкровити і обезголовити український народ.

УНРада шле свій гарячий привіт всьому українському поневоленому народові, тим що мучаться в совєтських концтаборах, в'язницях і на примусових роботах, родинам усіх замучених в совєтських катівнях, борцям героїчної Повстанської Армії і революційного підпілля, всім українцям, розсіяним по світі, що в найтяжчих обставинах зберігають вірність українській національній ідеї. УНРада кличе твердо і непохитно вірити у велике святе діло визволення України, вірити в самих себе.

• Хай живе єдність українського визвольного фронту!

Хай живе єдиний визвольний фронт поневолених і загрожених большевицько-російським імперіялізмом народів!

Хай живе Українська Самостійна Соборна Держава!

Українська Національна Рада.

На чужині, 27. червня 1949 р.

Василь Шевелівський.

Кривава гуцульська слава

(Докінчення)

Українська кооператива витіскає чужу крамницю чи коршму, гуцул збуває свої вироби мистецтва чи набілу через свої кооперативи. До культурно-освітної праці притягається досвідчених працівників, бо міська інтелігенція могла лише в міру свойого вільного від праці часу виїздити на село.

Працю в Долині Пруту провадив адв. д-р Остап Навроцький, якого в 1944 р. большевики повісили в Станиславові. Довголітній голова філії „Просвіти" в Делятині, основник „Сільського Господаря", „Рідної Школи", кооперативи „Сила" й „Украйбанку". Це теж визначний діяч на полі політичнім в Радикальній партії, кандидат на сенатора, член Повітового Виділу, місто-посадник міста Делятина, а на ділі, його справжній керівник. Його приналежність до Радикальної партії можна було відчути тільки на партійних зборах, а поза тим він був надпартійним українцем. Спадщина, обнята ним по популярнім д-рі Кирилі Трильовськім і після д-рі М. Лагодинськім, — обох своєчасних послах до віденського парляменту — за його часів повільно переходила направо, з чим він явно погоджувався. Долину Черемошу, тобто цілий Косівський повіт, провадив адв. д-р Петро Рондяк, який, втікаючи перед большевиками, помер у Турці—над Стриєм дня 15 квітня 1944 р. Це другий великий гуцул, старанням якого основана в Косові „Народна Каса", „Гуцульське Мистецтво", „Народна Торговля" й вибудувано Український Народний Дім і Українську Захоронку та здвигнено памятник Шевченка, долота різьбара Гаврилка.

Як довголітній голова філії „Просвіти" в Косові розвинув широку діяльність і довів до того, що ціла Косівщина покрилася мережею читалень. Був членом УНДП, потім УНДО.

Невтомна енергія, неоцінений такт та підхід до громадянських справ і послідовна національна праця зєднали йому любов та пошану серед своїх, а ненависть і переслідування від чужих. Довелося покійному кількакратно відвідувати коломийську тюрму, яка його тільки гартувала. Довідавшися по відході большевиків, що на день 7 липня був визначений його вивіз на Сибір, другим разом він рішився втікати, одначе його рідна Самбірщина, де він зріс і виховався, не дозволила йому зазнати скитальського життя.

Скромних працівників Гуцульщини не супроваджали до гробу гуцульські бандерії, не грали мрійливі трембіти, не шумів луг над Прутом ані шумливий бір над Черемошем, коли одному енкаведисти на ринку в Станиславові закладали стричок на шию, а другого шрапнелі та вибухи бомб супроводжали до гробу. Рідна земля, яку вони так любили, затримала їх обидвох і це нехай буде для них найціннішою нагородою за їхню працю.

Боротьба за Гуцульщину продовжувалася. Польському урядові стали до услуг комуністи, які почали організувати комуністичні ячейки, тобто, на сьогоднішні відносини, нові п'яті колони. Це йшло їм легко, особливо в селах: Кобаки, Химчин, Вербовець, Річка й Москалівка, бо уряд сприяв затіям для розбиття та для ширення партійництва, щоб спаралізувати національну роботу.

Мимо тих наступів на Гуцульщину не вдалося урядові навіть у спілці з комуністами її опанувати. Не поміг і закон про охорону погранччя, на основі якого виселено з Гуцульщини культурно-освітніх і кооперативних працівників, а декого з них спрямовано до концентраційного табору в Березі Картуській. А коли й це не помогло, стягнено на Гуцульщину військові частини, так зв. „Корпус Охорони Пограніча", який був фактичним і єдиним володарем Гуцульщини і насправді переводив її пацифікацію.

Створення Української Закарпатської Держави викликало на Гуцульщині небувалий підйом, настала метушня, здавалося, що Гуцульщина зірветься до незрілого лету, молодь нетерпеливилася і не могла всидіти нечинно. Масово передиралася на другий бік і ставала в ряди Карпатської Січи.

Польсько-німецька війна застала Гуцульщину в розбурханім стані і вона не змогла нанести багато лиха, бо уряд вже по трьох днях стратив владу на периферіях держави.

Упадок Польщі прийняла Гуцульщина з великим вдовіллям, а прихід большевиків з резервою. Говорили: „Хай буде гірше, але хоч інакше". Однак швидко прийшло протверезіння, як вивозили заможних гуцулів на Сибір. Під заслоною покликання мужеської молоді у призовники вивожено її у невідоме, інших запряжено до примусових робіт при зрубі й сплаві дерева. Усе те поділало пригноблюючо.

Кого не вспіли вивезти, того виселено законом про охорону польських границь, а в віддалі 3 кілм. виселено все населення, очевидно, в Сибір, лише молодь обох полів скривалася по лісах. Решту доконали большевики при відступі, у самому Жабю замордували 33 особи, між ними лікаря-українця, д-ра Фіглюса.

Перед відступом большевиків зайняли Гуцульщину без боїв мадяри, які, незорієнтовані в німецькій політиці відносно України, не ставили жадних перешкод в організуванні влади й війська. У Косові вишколювано перший гуцульський полк ім. С. Бандери, під командою полк. д-ра Остапа Копцюха. З сусідної Буковини переходить кілька сотень молоді, яка доповнює ряди полку.

Характеристичним було те, що вже тоді між мадярськими старшинами найшлися особи, які дуже критично ставилися до завоювань Німеччини і виявляли її дійсні пляни у відношенні до України і Мадярщини, особливо адьютант головно - командуючого, д-ра Варга. Зате серед вояків та підстаршин пізнати було комуністичні впливи, з чим вони не скривалися.

Пізною осінню 1941 р. на зміну мадярам прийшли німці, які змісця зліквідували Українські Управи і розвязали військо. Розійшлася молодь по домах, а буковинські частини подалися на східні області, де їх німці всеціло знищили.

Почалася нечувана експлуатація українських земель, наложено контингент хліба, худоби й людей. За невиконання контингенту розстрілювано по кільканадцять осіб або палено цілі села. На Гуцульщину не довезено хліба ані не вільно було виміняти нічого за свої вироби чи набіл, а це стягнуло марево голоду й тифу.

І знову, як за часів Довбуша, Карпати криють у себе тих, хто не дався вивезти на роботи, хто втік перед гестапом, дальше увесь актив з часів Українських Управ. У горах іде нашвидко організація та добір людського матеріялу, усувається кримінальний елемент, організується правильна українська партизанка під командою досвідчених членів ОУН, яка ставить собі за завдання охорону населення та його майна.

Німці відкликають з гір свої частини, не чуються безпечними навіть у більших осередках, пристосовують жорстокі методи, розстрілюють закладників, виарештовують інтелігенцію. Між ін. розстрілюють у Чорткові о. Степана Витвицького, пароха села Жабе і провідника ОУН на Жабе, Сорука.

Пацифікують Долину Прута, вистрілюють особливо інтелігенцію і сільський актив. З рук ґестапа гине інж. Полотнюк, надлісничий Микуличина і муж письменниці Ірини Вілде та посадник Микуличина Гундяк. Дальше пацифікують Надвірну і Станиславів — а то все за підтримку української партизанки, яка в міжчасі переорганізувалася в УПА.

На лихо, літом 1943 р. вздовж Карпат рейдує большевицька партизанка під командою Колпака, тепер маршала і героя УРРС, яка в безпощадний спосіб терроризує і грабить населення. Вона, не знайшовши операційної бази в Карпатах, шляхом Сколе-Калуш - Станиславів - Надвірна - Делятин - Чернівці відступила в Бесарабію.

Очевидно, вслід за нею йшли німецькі карні відділи, які безпощадно знущалися та розправлялися з населенням, мовляв, за піддержку. В останнім, 1944 році, а навіть з половини 1943 р., на Підкарпаттю і в Карпатах влада всеціло переходить в руки УПА або нею контролюється, а це не дозволяє німцям при відступах руйнувати країну. На сторожі та на обороні України залишилася на наших землях наша славна Повстанча Армія, яка продовжує боротьбу свого народу.

Так наші любі високі Карпати, а з ними й Гуцульщина, відіграють особливішу ролю в історії України. Незабаром будемо знову свобідно пишатися на насолоджуватися шумливим гуцульським бором, запашними полонинами, любуватися лугом над Прутом, буйним зеленим Черемошем і знову почуємо мрійливу гуцульську трембіту, яка нам розповість про Криваву Гуцульську Славу.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 8.

Відділ:	Жертва:
Ukrainian National Society, McKees Rocks, Pa.	$ 3.00
Михайла Захарко	2.00
D. Lacik	2.00
Олекса Буряк	2.00
Harry Kozar	1.00
Sophia Mychno	1.00
42 Thomas Machnij	1.00
120 Бр. св. О. Николая	20.00
127 Лев Рудик	2.00
170 Варвара Кулик	2.00
251 Микола Страп	5.00
268 John Halasa	1.52
270 Антін Тенюх	2.00
276 Евген Грицик	1.00
277 Ніля Шаркевич	1.40
339 Текля Збірак	1.00
445 Стефан Макітра	3.00

ЮГОСЛАВІЯ ПРОДОВЖУЄ ДОПОМАГАТИ ГРЕЦЬКИМ ПАРТИЗАНАМ.

Атени, 6. липня. — Всупереч запевненням Балканської Комісії ОН, що збунтована проти Москви Югославія перестала допомагати большевицьким партизанам в Греції, грецькі військові власті стверджують, що ця допомога продовжується, хоча і в зменшених розмірах. Більшу допомогу і під кожним оглядом дістають тепер ці партизани з Альбанії і Болгарії.

СЕСІЯ У. Н. РАДИ

(Докінчення зі стор 1-шої)

на наступний рік. На пропозицію представника адміністративно-політичної Комісії, П. Олексіїва, піддержану О. Бойдуником, хоча цей заступав протилежну думку, визнано синьо-жовтий (синя краска нагорі і жовта внизу) національний прапор, „поки наші Установчі Збори на Україні остаточно не визначать українського державного прапору".

В дальшому ході нарад ухвалено Декларацію, текст якої надрукований в цьому числі на стор. 3-тій. Опозиція голосувала проти Декларації. Перепав теж внесок опозиції, щоби перевести вибори до УНРади серед українців в цілому світі.

Останній день нарад зійшов головно на дебатах і нарадах в справі складу новоформованого Виконного Органу, після того, як дотеперішній зголосив свою формальну димісію. Після довших дебат обрано новий Виконавчий Орган, в склад якого увійшло 10 осіб, по двох представників з кожної партії. Головою цеї інституції знову вибрано проф. Ісаака Мазепу. Персональний склад ВОргану поданий на іншому місці в цьому числі щоденника. В склад ВО не увійшли представники опозиційної ОУНР, що домагались ресорту закордонних справ. Згідно зі заявою її представника, ця організація дальше залишиться в УНРаді в характері „творчої опозиції".

Перед закінченням сесії, президент УНР, А. Лівицький, виголосив таку промову:

„Охоче дискутував би з Вами, але не маю такого права. І дискутував би не з опозицією, а майже з усіми фракціями УНРади. Тому вважаю, що мав я рацію, коли в своєму привітанні зазначив, що нема між Вами поважних розходжень. Прислухаючись до Ваших змістовних промов, я констатую, що нема перешкод для єдиного широкого національного фронту.

Були, розуміється помилки в окремих осіб, і у певних фракцій, але не робить помилок тільки той, хто не працює. Для того й існує пленум УНРади, щоб ті помилки констатувати й виправляти.

Бачу, що частина пленуму незадоволена з того, що Н. Рада не ухвалила всіх її побажань про зміни в Статуті Нац. Ради. Жалкую дуже, що такий проєкт не був внесений ще минулого року, бо тоді легше було б до нього пристосуватись. Однаково ж Ви присягали, і тому я вірю, що й таке, досить поважне розходження, не буде причиною для якихсь гострих виступів меншости проти НРади, що Ви знайдете спільну мову і закінчите сесію повним об'єднанням.

Я прийняв димісію Прем'єр міністрів і тепер запрошую всі фракції зголоситись до мене і висловити побажання в справі створення коаліційного уряду, до якого мали б довір'я всі фракції без вийнятку. Хай націоналісти змагаються проти соціялістів і навпаки, але всі Ви — патріоти і мусите шанувати нашу Національну Раду, наш єдиний національно-державний центр.

Перед загрозою ворожих сил, перед тяжкими завданнями, які стоять перд нами, мусимо виконати наші обов'язки перд народом. Ви констатували, яка була радість на еміґрації, а певно і в Україні, коли почули про створення НРади. Можете уявити собі ще більшу радість на Україні, коли почують про повне й щире наше єднання.

Воююча і змучена Україна має право вимагати від нас того єднання, без якого неможлива перемога, неможливе визволення.

Перед маєстатом святої крови, якою залита вся Україна, перед стражданнями українського народу мусите нарешті всі запрягтися до спільної однозгідної праці.

Після затвердження нового складу Виконного Органу та заяв поодиноких представників, цю другу пленарну сесію УНРади закінчено, відспівавши український національний гимн.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаете.

За листами чи адресами від скитальників прохаемо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за вашої справи.
трату часу на полагодження

* * *

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

18,331 Кічурчак Каськи тітки роджена Бондров від Кічурчак Василя.

18,332 Колодій Анни з Холович, Перемишль, від Колодій Анни д. Андрія.

18,333 Безуханич Івана з с. Шандровець, Турка, від Безуханич Василя.

18,334 Присяжний Івана та Знайомих з с. Бережниця Вижна, Лісько, Сянік, від Присяжна Парски.

18,335 Клім Михайла шваґра з с. Гогев, Лісько, Сянік, від Добуш Марії.

18,336 Стецько Ольги, Стецько Теклі д. Івана і Насті з с. Глубічка Великого, Тернопіль, від Стецько Дедора.

18,337 Бойко Володимира з с. Горпин, Камінка Струмилова, від Мудник Аполонії зам. Флис.

18,338 Брата і сестри Розгав з с. Лондова, Україна, від Розгав Емануїла.

18,339 **До таборових Управ** на скитальщині від ЗУАДК відділу розшуків. Проситься звідомити по таборах, що за братами Шегда Михайлом і Іваном чи їхніми дітьми з с. Майдан, Ярослав, пошукує з Америки сестра Шеґка Катерина зам. Мороз. Проситься голоситись на ч. 18,339.

18,340 Гунський Федора і Евгенії зі Славянська, Харківщина, від Лизигуб Анни з дому Безушко.

18,341 Бурдин Стефанії нової іміґрантки, пошукує з Канади Качка Іван.

18,342 а) Ґінда тітки з с. Завадка, Лісько, від Звіринський Йосифа з с. Станькова.

18,342 б) Ленцьо Теодозії тітки від Ладник Василя з с. Радошиці, Сянік.

18,343 До Українців доброї волі від молодої вдови, інтеліґентної,г осподарної з двома хлопчиками 9 і 6-літними. Пошукує людини, щоб допомогла їй виїхати до Америки (Подружжя не виключене) Білинська Люба.

18,344 Савіцька Марії з дому, зам. Колодій д Івана з с. Шешеровичі, Мостиська, від Савіцький Романа.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa

ПРИБУДЕ ДО АМЕРИКИ. — Це британська принцеса Маргарета, що цього літа мала би відвідати Злучені Держави. Вона має на собі уніформ одної з Амбулансових Бригад.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 251, відбудуться зараз по другій Сл. Божій, в гали церковній, 2280 W. 7th St. Просимо всіх членів прийти на ці збори і вирівнати свої вкладки. Контр. комісія дасть звіт за минулих 6 місяців і будуть інші справи до полагодження. — За уряд: Д. Загута, предс.; Н. Страп, секр.-кас.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членкиць, що піврічні збори відбудуться в неділю, 10. липня, в гали церковній, точно в годині 3. пополудні. Просимо членкиць явитися на означений час, бо будемо мати важні справи до вирішення. Контрольори дадуть звіт за 6 місяців. Просимо прийти і забрати свої чеки дивіденди і приведіть з собою нових членкиць. — За уряд: Е. Герусля, предс.; Н. Грицак, кас.; М. Ходак, фін. секр.; М. Кек, рек. секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Ук. Тов. Січ, від. 39, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 10. липня, точно в годині 3. пополудні, в сали У. Н. Дому. На цих зборах буде читання річного і місячних протоколів, звіт фін. секр. і контр. комісії та приймання нових членів. Обовязком кожного члена є явитись на час і привести зі собою хоч одного нового кандидата і тим допомогти виповнити квоту, яка є призначена на наш відділ. — За уряд: О. Шмокалюк, предс.; В. Осухівський, фін. секр.; І. Пігуляк, кас.; І. Каменюк, рек. секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 10. липня, в год. 2. пополудні, в У. Г. Клюбі, 608 В. Лакавана Еве. Контроля дасть звіт за перший пів рік. Члени, котрі ще не забрали своїх чеків дивіденди, мають прийти і забрати. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що збори відбудуться в суботу, 9. липня, в У. Н. Домі, 517 Галлет ул., точно в год. 7:30 ввечір. Взиваємо все членство прийти на збори. Контр. комісія дасть звіт за перший пів рік. Шановні члени, пригадуємо вам, що тепер ведеться кампанія за побільшення членів до Союзу, тому просимо вас, старайтеся присднувати нових членів, а за це дістанете нагороду і похвалу. Пригадуємо ще раз, щоби всі члени платили свої вкладки на час і ненаражувались на суспенду. — За уряд: М. Галькевич, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 9. липня, в год. 7. ввечір, в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів бути приявними на зборах. — За уряд: І. Жмутин, предс.; В. Мущинка, кас.; А. Хромяк, секр.

ГЕМПСТЕД, Н. Й. — Тов. Зап. Січ, від. 327, повідомляє членів і членкиць, що піврічні збори відбудуться в суботу, 9. липня, в гали при гр.-катол. каплиці, 709 Фронт ул., в год. 7:30 ввечір. Кожний член і членкиця повинні явитися, бо будуть важні справи до полагодження. Контр. комісія дасть звіт за перших 6 місяців. На зборах привитаємо 10 нових членів, котрі недавно приїхали з Европи і вони розкажуть нам як там люди живуть. Хто має знайомих або рідних просимо привести на збори, а ми радо впишемо їх в члени Союзу. — За уряд: І. Душенчук, предс.; Т. Багрій, кас.; М. Кирич, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Піврічні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 10. липня в годині 2. пополудні в домі Лісного. На зборах буде звіт уряду і контролі за пів року. — І. Шеґера, предс.; М. Мартинець, кас.; Н. Лісний, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10. липня, в годині 2. пополудні, в гали парафіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк, Н. Дж. Просимо членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Також просимо членів старатися помогти урядникам присднувати нових членів до Союзу. Відділ має призначену квоту котру треба виповнити. — І. Живіцький, пр.; Г. Яськів, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Укр. Зап. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 9. липня, в годині 8. ввечір, в церковній гали пр. 7. вул. Просимо всіх явитись на цих зборах, бо є важні справи до полагодження. — Уряд.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Подаємо до відома всім членам, що місячні збори Тов. ім. Д. Вітовського, від. 375, відбудуться в суботу, 9. липня, в год. 7. ввечір, в домівці Укр. Клюбу, 847 N. Franklin St. Просимо всіх членів обовязково явитись, бо буде роздання чеків дивіденди. Довгуючих членів просимо прийти і вирівняти свої залеглости. Нова адреса секретаря є: 4040 N. Darien Street, Philadelphia, Pa. — За управу: І. Чопик, гол.; С. Пилюк, кас.; П. Іваш, секр.

БЕЙОН, Н. ДЖ. — Бр. св. Михаїла, від. 213, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться 12. липня, в сали Нар. Дому, 35 Вест 19. ул., в год. 7:30 ввечір. Просимо членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Неприявний член підпадає карі 1 дол. — В. Салій, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Мир, від. 324, відбудуться в суботу, 9. липня, точно в год. 8. ввечір, під ч. 800 Н. 23. вул. Просимо всіх членів прийти на збори. Довгуючі обовязково повинні прийти і вирівняти свої залеглости. На зборах буде роздання чеків дивіденди. — Г. Бучко, секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Тов. ім. Д. Вітовського, від. 268, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 9. червня, в год. 7:30 ввечір, в домі Укр. Горожан на Wakeling St. Довгуючих проссимо вирівняти свої вкладки. — Т. Радинський, секр.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. — Тов. Вільна Україна, від. 200, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 9. липня, в год. 7:30 ввечір, під ч. 92-14 — 95 Еве. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до рішення. Пригадуємо довгуючим членам, щоб заплатили свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. Взиваємо членів звернути гроші або тікети на баль. — За уряд: Е. Паращук, предс.; О. Коцопій, кас.; В. Ворґуль, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 19. червня 1949 р. помер у 65. році життя

ТЕОДОР КОБРАН,

довголітний член Тов. Запорозька Січ, від. 234 У. Н. Союзу в Елизабет, Н. Дж.

Покійний походив з села Любеля, пов. Жовква, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Татіяну, трьох синів, чотири дочки, трьох зятів, три невістки і пять внуків.

Нохорон відбувся 22. червня з похоронного заведення Nain Mortuaries, Inc., при участи родини, знайомих і членів Тов. до укр. церкви св. Володимира, а відтак на цвинтар St. Gertrude Cemetary, Woodbridge, N. J. — В. Н. П.!

С. Могила, секр.

ПОШУКУВАННЯ

ОЛЕНКА ЧУЧВАЛА з села Кошляки, пов. Збараж, пошукує **ПАЛАМАРІВ**, або їх синів: **ВАСИЛЯ, МИХАЙЛА, ГІЛЬКА ПАЛАР і ЮЛЬКА ГОДУ**. Хто про них знає, або вони самі, прошу зголоситися на адресу:

Miss POLLY TRYPALUK,
232 Cambridge St., Syracuse, N. Y.

Пошукую **АННИ РІЙ**, батько Павло, з села Ярчівці, повіт Зборів. Має перебувати десь в Ню Йорку або в околиці. Маю важну справу для неї. Прошу голоситись на адресу:

ПАВЛО ЗЯТКОВСЬКИЙ,
857 Forest Ave., Bronx 56, N. Y.

ЗЛЕПКА МИХАЙЛА з Отинії біля Станіславова, Галичина, має коло 55 років, а 25 років перебуває в U. S. A., пошукує **ІВАНЦІВ АНСЛЯ** з Отинії. Голоситись на адресу:

BIDNIAK IWAN
c/o H. F. McCracken
R. F. D. No. 1, Clyde, N. C., U.S.A.

Спис Книжок
що їх ще можна дістати у КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

Книжки, поміщені в цім ціннику, є по кілька примірників. Тому хто скорше замовить, то ще може дістане.

(Продовження).

ІСТОРИЧНІ, СЕНЗАЦІЙНІ Й ВОЄННІ ОПОВІДАННЯ.

Людина (опис будови людського тіла для шкіл та самоосвіти, з багатьома малюнками і барвною таблицею, нап. д-р І. Раковський $ .25
Людоїди й інші оповідання, Степана Костіва $ .25
Свидницький А.: **Люборацькі. Сімейна хроніка.** Опр. $1.50
Мала Історія України, написав І. К. $ .15
Монольоги. Книжочка ч. 1 — 20 ц., ч. 2 — 20 ц., ч. 3 — 20 ц., ч. 4 — 20 ц. Разом всі 4 книжочки за $ .75
Марта Борецька, історичне оповідання $ .25
1. **Маска,** 2. **Краса,** оповідання А. Чехова $ .10
Мелянхолійний валець, новеля Ольги Кобилянської $ .20
Микола Джеря, повість Івана Нечуя-Левицького, з ілюстраціями Е. Турбацького $ .60
Місяць свідок і інші оповідання $ .20
Молодий вік, оповідання для молодіжи, Кн. 1. $ .40
Молода Україна: Провідні ідеї і епізоди — продовження праці Івана Франка $ .60
Олександер Мишуга, мистець і людина. Ціна $2.00
Магічні штуки для розваги старих і молодих $ .20
Богдан Лепкий: **Маркіян Шашкевич,** з ілюстраціями, брош. $ .35
Монт-Оріоль, роман, Г. де Мопасон, перекл. М. Шраг. Два томи $1.20
Наша пісня, з нотами, 3-тє видання $ .25
На верхах. Різдвяна фантазія В. Держируки $ .05
Назва України, з картами, написав С. Шелухін $ .10
На зелених горах, збірка поезій О. Олеся $ .15
Напад на Січ, оповідання Данила Мордовця, і **Павло Полуботок,** поема С. Руданського $ .10
Нарис римської історії, написав К. Лоський $ .60
Наука природи, вступні відомости на 1. клясу ґімназіяльну та для народніх шкіл, нап. Поль Бер, переклад з французької мови під редакцією Т. Губенка, з 183 малюнками $ .35
Наука про управу землі, М. М. Белегая $1.00
На воді, оповідання Ґ. де Мопасан, переклав М. Шраг $ .60
На білих скалах, повість Анатоля Франса, перекл. І. Галущинський $ .65
На филях любови (поезії); **Опир** (галицька леґенда), написав І. Мулярчик $ .10
Національне відродження австро-угорських українців (1772—1880 рр.), Вол. Гнатюк $ .25
Національне виховання. Б. Клим $ .15
Начерк історії української літератури, написав Богдан Лепкий, книжка І. і ІІ., брош. $2.00
Начерк стилістики, поетики і реторики, д-р Конст. Лучаковського $ .40
Наша рідна мова, географія України і характер українця, поляка і москаля. Написав проф. М. Возняк $ .10
Навернений грішник, оповідання, Б. Пруса $ .20
Найкращі загадки і забавки для старих і молодих $ .20
Народний Декляматор, з переднім словом і вступними замітками, 107 ріжних віршів, опр. $1.50
На стрічу сонцю золотому, повість Марії Колцуняк $ .50
Начерк соціольоґії, нап. проф. д-р Тома Ахеліс, перкл. Якименко. В додатку Поняття соціольоґії по Зіммерлю $ .20
На чужині, оповідання за ріжні пригоди в чужім краю, І. Спілки. $ .15
Не до пари, Панська воля, Максим Грімач, Отець Андрій, Два сини,
Незвичайний злодій, детективний роман, написав М. Старик $ .85
Данило Гурч. Народні оповідання Марка Вовчка $ .20
Незабутні. Літературні нариси Б. Лепкого $ .15
Некультурна, новеля Ольги Кобилянської $ .20
Не любо — не слухай, брехать не мішай, Т. Безшляха $ .20
Не піддавайся біді, оповідання з селян. життя, д-р А. Чайковського $ .25
Не-читальник, Л. Мартовича $ .40
Незвичайні пригоди Матія Сандорфа, повість у 2. томах, Ю. Верного $2.80
Німецько-український словар (кишенковий) $ .65
Німецька селянська війна, Фр. Енгельса (переклав з німецького В. Левицький) $ .40
Новелі, Кн. І, Юрія Сірого $ .70

Замовлення і належитість слати на адресу:

Svoboda
81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J
(З Канади треба платити тільки американською валютою).

ТАРЗАН, ч. 2129. Занюхали ворога.

Коли Тролат завважав, що самий гук з вистрілу кріса Норми не вдіяв йому лиха, його страх обернувся в лють...

...і він знову почав сторожити табор, щоб мати нагоду для помсти.

Коли Тарзан ніс оленя до табору, він занюхав Тролата.

„Недалеко є неприязний малпюк" — сказав він. „Я буду стояти на сторожі, коли ти будеш спати".